

om Maaden, hvorpaa Sagen bør gennemføres. Selvfølgelig vil alt, hvad der i øvrigt kan tjene til Sagens Dplysning, staa til Finansudvalgets Raadighed og blive fremsat for det. Jeg bemærker blot med Hensyn til en Ytring, der er falden under Forhandlingerne, at naar man ikke atter har gentaget Motiverne, saaledes som de vare i det først fremsatte Lovforslag om Sagen, er det jo i Overensstemmelse med, hvad der altid finder Sted, at naar der ikke ligger længere Tid imellem, gentager man ikke, men henviser til det let tilgængelige Materiale, som fandtes i det oprindelige Udkast.

Jeg skal derefter omtale en anden Kirkefag, som fra flere Sider er fremdraget ved denne Lejlighed, uagtet der ikke med Hensyn til denne Kirkebygning er stillet nogen Forbring paa dette Finanslovsforslag, og det altsaa ikke for saa vidt har Betydning for Forhandlingens egentlige Djemed, nemlig Maribo Stiftskirke. Det er jo en langt mindre betydelig Restauration, der her er Tale om, hvilket allerede tilstrækkelig ses af de Summer, der er Spørgsmaal om, og som jo beløbe sig for Maribo Stiftskirke til 70—80,000 Kr., medens de for Ribe Domkirke, naar den er fuldendt, hvortil der vil medgaa 8—9 Aar, ville beløbe sig til noget over 800,000 Kr., altsaa et 10 Gange saa stort Beløb. Der er ogsaa stor Forskel paa disse Kirkers Betydning for vor Historie og paa deres Karakter som Bygningsmonumenter. Ribe Domkirkes Alder gaar jo tilbage i Tiden, saaledes at dens Bygning begyndte under Erik Emun og blev fuldendt under Svend Grathe, medens Maribo Kirke kun rækker tilbage til Erik af Pommerns Tid. Ribe Domkirke er et rigt arkitektonisk Mindesmærke, der tæller sine Aar i den sukkleste romeriske Arkitektur, medens Maribo Kirke, der, som bemærket, er bygget under Erik af Pommern, er bygget tarvelig, fordi den er en Skabning af Brigittinerordenen, som netop lagde an paa tarvelige Kirker; men den har naturligvis ikke desto mindre sit betydelige arkitektoniske, kunstneriske og historiske Værd, og fra dette Synspunkt som et nationalt bevaret Monument er det, at Bevillingen dertil er søgt, og det maa nødvendigvis være Hovedsynspunktet, men ikke om og hvorledes den bedst kan behage Brugerne, hvem den er overladt til Sognekirke, medens det er Staten, der betaler dens Restauration. Denne Restauration falder i øvrigt i to Bestanddele, hvoraf den ene er fuldstændig tilbagelagt. Efter at Høien først i 1861 havde henledet

hvori Maribo Stiftskirke var, lyttedes det i 1863 at skaffe Bevilling til en Restauration, og denne blev udført af Christian Hansen, men den var langt fra fuldstændig; Midlerne dertil vare ogsaa temmelig smaa. Da saa for et Aar Aar siden Spørgsmaalet rejstes om at komme tilbage til Kirken, var Hovedøjemedet at fuldstændiggøre den Restauration, som den Gang ikke blev gjort færdig, og ganske vist tillige at rette nogle Ting, som efter de paagældende Autoriteters Opfattelse vare urigtig gjorde den Gang, noget man vel nok kan udtale uden i mindste Maade at formindste en saa berømt Kunstner som Christian Hansens Eftermæle, fordi han efter alle sine Forudsætninger slet ikke havde en særlig Kyndighed og Indsigt i vore gamle Kirkebygninger, og derfor let kunde komme til at oversjøre i sine Restaurationer Ting, som passede under ganske andre Forhold, hvor man havde arbejdet med ganske andre Materialier og langt flydligere og rigere Kunst, end der var Tale om hos os og i Reglen i de Bygninger, vi have faaet som Efterladenskab fra Middelalderen. Denne Plan bliver foreslaaet og bliver godkendt af det særlige Syn og under Forhandlingerne besluttet af alle de andre Myndigheder, der havde med Sagen at gøre, og den bliver udvidet noget under Arbejdets Gang. Det var ogsaa under Arbejdets Gang, at der rejste sig en stærk Ubilje med Hensyn til enkelte Ting, f. Eks. med Hensyn til Sofkelen, navnlig fra den stedlige Preses Side. Spørgsmaalet blev da atter forelagt Ministeriet og taget under Overvejelse, og paa Grundlag af indkomne Dplysninger blev Arkitektens Fremgangsmaade, og det særlige Syns Approbation deraf billige, og denne Del af Sagen maa nu betragtes som fuldstændig afsluttet med den fuldstændigste Rehabilitation, om den var nødvendig, af Arkitektens Fremgangsmaade og Mangel paa Berettigelse af de Angreb, til Dels af meget hensynsløs Karakter, som det stedlige Syn bemærker, der ere fremkomne mod dem. Denne Afslutning skete ved den Tilførsel til Synsprotokollen, som har fundet Sted den 18de Juli d. A., og som jeg skal tillade mig at oplæse. Den lyder saaledes: „Den uøvede Restauration af Kirken nærmere sig sin Fuldstændelse og maa siges at være tilfredsstillende i alle Henseender“ — det er det særlige Syns Bemærkning . . . „De ved forrige Syn fremhævede Mangler ere dels afhjulpne ved denne Restauration, dels kunne de (Tagrender og Brolægning) forventes afhjulpne i umiddelbar Tilknøytning til Restaurationen. Synet henstiller, at der træffes Foranstaltninger til Betyggelse mod den